DZIENNIK URZĘDOWY
Województwa Sandomierskiego.
w Radomiu dnia 12. Grudnia 1830.

Concordia res parvae crescunt discordia maxime dilabuntur.

RADA ADMINISTRACYINA

POLACY!

W pośród nawału prac rozmaitych, z których każda, przeważnym wpływem swoim na dobro publiczne, wyłącznego prawie poświęcania się Rady wymaga. Rada Administracyina wywiązać się winna z miłego obowiązku, wynurzenia, imieniem Narodu, uczuć wdzięczności i uwielbienia iakie się wszystkim, udział do utrzymania bezpieczeństwa i spokoyności publiczney maiacym, należy.

W liczbie ich, umysły wszystkich zwracaią się, zarówno do Woyska i do straży bezpieczeństwa publicznego. Straż ta i Woysko obarczone cięzarem przywrócenia zagrożonego porządku, wszystkie przezwyciężyły trudności, wszelkie przełamały zapory.

Na głos połaczonych tych obrońców Oyczyzny, ustępuie co tylko cieniem nawet zdrożności mogło zastraszać. Chwała Wam Zołnierze i Obywatele! Zachowane nietknięte bogactwo Narodowe, gmachy rządowe, i domy Obywateli szanowane; wolny przystęp do wszystkich części miasta; ułatwienie stosunków zewnętrznych; oto prawa iakie do wdzięczności powszechney nabyliście.

Nie mnieyszemi są i Wasze zasługi, Władzę Municypalną sprawuiący Mężowie W trudnych okolicznościach w których się znaydowaliśmy i w których się dotąd znayduiemy, trzeba było całego Obywatelstwa Waszego, całego zamiłowania Waszego o dobro Publiczne, aby się podiąć Sternictwa kołatanego tylu namiętnościami okrętu. A z iakimże zapałem mozolne obowiązki Wasze przyimowaliście!

A ty młodzi szkolna i Uniwersytecka, która do należenia do straży bezpieczeństwa Publicznego powołana, z takim porządkiem i w tak krótkim czasie w Szeregach iéy stanęłaś; Oyczyzna składa Ci dzięki, za umiarkowania pełne usiłowania Twoie, niechay to umiarkowanie, tak rzadko młodemu wiekowi tq

warzyszące i nadal Cię znamionuie a z chlubą podporę swoią w Tobie Na opatrywać będzie.

Obywatele, iedność, miłość Oyczyzny i zaufanie w gorliwości Rady o przedsiewzięcie środków do Publicznego dobra zmierzać maiących, hasłem naszym niech będzie. Wdzięczne przyszłe pokolenia za zasługę Wam policzą każdą chwilę cierpliwości! Aby dobrze zrobić trzeba mieć siłę: siła rozdzieloną być nie może. Nie ma iéy bez porządku. Porządek! porządek! tego tylko teraz od Was żądamy; Sumienia nasze zaręczaią nam, że opinia Publiczna czynności nasze potwierdzi.

w Warszawie dnia 2. Grudnia 1830 r.

w Zastępstwie Ministra Prezyduiącego MICHAŁ RADZIWIŁŁ

Zastępuiący tymczasowie Radcę Sekretarza Stanu Radca Stanu Nadzwyczayny (podpisano) J. Tymowski.

Rada Administracyina Królestwa

W zamiarze zapewnienia spokoyności publiczney, chcąc oraz postawić władze mieyscowe w stanie, aby przy zmieniać się maiących konsystencyach Woyska, własność i bezpieczeństwo osobiste zachować mogły pod opieką; postanawia:

TYTUŁ I
O strażach bezpieczeństwa w Miastach.

Art: 1. W każdem mieście, urządzona bydź powinna w trzech dniach po odebraniu niniejszego urządzenia, straż bezpieczeństwa.

Art: 2. Składać się ma ze wszystkich zdatnych do broni liczących od lat 18. do 45. prócz duchownych i urzędników w czynnéy służbie.

Art: 3. Prezydent lub Burmistrz, pod osobistą odpowiedzialnością w terminie Art: 1. oznaczonym, spisze imiennie wszystkich, podług Art: 2. należeć maiących do straży bezpieczeństwa; dzieląc ich:

a) na właścicieli nieruchomości.

b) na kupców.

c) na naczelników rękodzielni, rzemiosł i warsztatów; tudzież na czeladź.

Art: 4. Od powyższego spisu, wyłączy iedynie cudzoziemców tych, którzy prawem maią sobie zaręczone uwolnienie od popisu, ieżeli to się z ich osobistém życzeniem zgadzać będzie.

Art: 5. Właściciele nieruchomości i kupcy, wybiorą z pomiędzy siebie setników, wspólnie zaś z właścicielami, pod lit: C. w Artykule 3. wyspecifikowanemi, wybiorą dziesiętników.

Art: 6. Setnicy i Dziesiętnicy, będą mieli nadzór nad uzbroieniem ile możności odpowiedaią ém celowi.

Przez uzbroienie rozumie się, wszelka broń palna, kosa osadzona na prost, lub pika.

Artykuł 7. Tak uformowane, na setnie i dziesiętnie, straże bezpieczeństwa dwa razy w tydzień zgromadzać się będą dla odbywania przeglądu, i oprócz tego codziennie koleyno, do odbywania patrolów nocnych, tudzież, wartowania przy rogatkach i mieyscach, które osadzenia warty potrzebuią.

TYTUŁ II.
Urządzenia Ogólne.

Art: 8. W terminie Artykułem 1. przepisanym, Prezydent lub Burmistrz dać powinien Raport, pod odpowiedzialnością osobistą, Kommissarzowi Obwodowemu, który, natychmiast prześle takowy Kommissyi Woiewódzkiéy, a Ta, Wydziałowi wykonawczemu. Raport takowy, zawierać będzie, wyszczególnienie liczby Osób zapisanych do straży bezpieczeństwa, i rodzaiu ich uzbroienia.

Art: 9. Kommissya Woiewódzka w dniu odebrania prześle niniejsze urządzenie sztaffetami Kommissarzom Obwodowym, a ci, umyślnemi posłańcami Prezydentom lub Burmistrzom, tak, iżby nayodleglejsze miasto w ciągu 48. godzin zawiadomione było. O dopełnieniu urządzenia powyższego, Raport iak nayspiesznićy pod surową odpowiedzialnością prześle.

Działo się w Warszawie dnia 2. Grudnia 1830 r.

Minister Przychodów i Skarbu	Minister Stanu Prezyduiący
(podpisano) X. Lubecki.	(podpisano) W. Sobolewski.

Za Radcę Sekretarza Stanu, Radca Stanu Nadzwyczayny (podpi:) J. Tymowski.

Dalsze środki powiększenia sił narodowych, niezwłocznie postanowione i ogłoszone zostaną.

Ner. 16.

Rada Administracyina
O Strażach bezpieczeństwa po Wsiach.

Art: I. W każdéy Gminie Wieyskiéy, Wóyt Gminy w 24. godzinach po odebraniu niniejszego postanowienia, ze spisu ludności, uformuie Listę osób płci męzkiéy od lat 18. do 45. wieku liczących.

Art: II. Tak spisana ludność, w godzinach 12. uzbroioną zostanie, bronią palną, lub kosami na prost osadzonemi.

Art: III. Podzieloną zostanie na Setnie i Dziesiątnie.

Art: IV. Setników i Dziesiętników wybierać należy z Gospodarzy osiadłyc

Art: V. Przyspieszenie organizacyi takowéy straży bezpieczeństwa po Wsiac zostaie pod dozorem Komitetów, Postanowieniem z dnia 2. m. b. mianowanych

Art: VI. Służba iéy, do dalszych rozkazów ogranicza się, na przeglądzie w Niedzielę, na utrzymaniu Straży nocnych po wsiach.

Art: VII. We 48. godzin po odebraniu niniéyszego, Wóyt Gminy, zł Komitetowi Obwodowemu raport o liczbie i stanie uzbroienia tak urządzonéy straży bezpieczeństwa.

w Warszawie dnia 3. Grudnia 1830 roku.

Prezyduiący X. ADAM CZARTORYSKI.

Zastępuiący tymczasowie Radcę Sekretarza Stanu, Radca Stanu Nadzwyczayny J: Tymowski.

Ner. 22.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

Rada Administracyina w powiększonym, w skutek postanowienia z dnia 30 Listopada r. b. składzie swoim, nie mogąc, ziednozgodnych ze wszechstron do niesień, ciągle ieszcze nadchodzących, powątpiewać, iż zaufania Narodu ni posiada; i przekonawszy się że w dzisieyszych okolicznościach, Rada ta Admi nistracyina, steru Królestwa nie może prowadzić; uznała bydź rzeczą, nieodzo wnie dla ogólnego dobra konieczną, oświadczyć: iż zarząd Królestwa przy niéy teraz nie może pozostać.

Gdy zaś wszelkiego rodzaiu i nayprzeważnieysze pobudki, czy to interess narodu, czy interess Króla, niemogącego dla odległości Rezydencyi Jego, dzisieyszym kraiu zaradzić potrzebom, natychmiastowego ustanowienia Magistratury władzę naywyższą sprawować maiącéy, wymaga; dla tego Członkowie przez Radę Administracyiną do składu iéy zawezwani, istotną Narodu potrzebą znagleni w zamiarze zapobieżenia opłakanym bezrządu skutkom;

Stanowią co następui:

Artykuł 1.

Ustanawia się Rząd tymczasowy. Wszystkie postanowienia i czynności Rządowe pod tym imieniem maią wychodzić.

Artykuł 2.

Rząd tymczasowy składać się będzie z następuiących osób:

1. Xiąże Woiewoda Czartoryski, 2. Senator Kasztelan Kochanowski, 3. Senator Kasztelan Hr. Pac, 4. Senator Kasztelan Dembowski, 5. Julian Ursyn Niemcewicz, 6. Joachim Lelewel, 7. Władysław Hr. Ostrowski.

Artykuł 3.

Oprócz wyżéy wymienionych osób, Rząd Tymczasowy wezwać może do swego Członków, których do tego w razie potrzeby, osobném wezwaniem powoła.

Artykuł 4.

Dalsze istnienie Rządu Tymczasowego i warunki tego istnienia, po zebraniu się Izby Senatorskiéy i Izby Poselskiéy, zależeć będą od uchwały, iaką sieym wyda w téy mierze.

Wykonanie niniéyszego Postanowienia wszystkim władzom Królestwa poleca się.

w Warszawie dnia 4. Grudnia 1830 roku.

Prezyduiący Senator Woiewoda (podpisano) X. ADAM CZARTORYSKI.

Kochanowski.
Hr. Pac.
Dembowski.
Niemcewicz.
Lelewel
Wład. Hr. Ostrowski.

Ner. 25.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego

Żołnierze i Officerowie

Wybiła iuż godzina, w któréy męztwa Waszego Oyczyzna zaczyna potrzebować. Sławę imienia Polskiego, wielu z pomiędzy Was, po różnych rozkrzewiało krainach. Ci którym dotąd wiek ich nie we wspomnienia ale w nadzieię tylko bogatymi bydź dozwolił, piękne zaiste maią pole ziszczenia tych nadziei. Na Was Rycerze, Polska z ufnością się ogląda. Rząd tymczasowy tłumaczem życzeń Jéy będący, w przekonaniu, że iedność i porządek, mogą tylko losy nasze ustalić, nie może Was dosyć do subordynacyi, duszą wszelkich poruszeń Woyskowych będącéy zachęcać. Niech posłuszeństwo od nayniższego do naywyższego, a wszystkich Naczelnemu Wodzowi, iak nayściśléy zachowanem będzie. Bez tego bowiem żadnéy pomyślności ale nierządu i tuż za nim postępuiącego zniszczenia spodziewać się tylko możemy.

Złożcie wraz z Nami na Ołtarzu Oyczyzny wszystkie usiłowania Wasze. Niech wszelkie nieporozumienia i osobiste widoki, ieżeliby uczucia te mogły Was ieszcze zaymować, ustąpią przed dążeniem do ogólnego dobra.

Sława woienna Dowódzcy Waszego, szlachetne Jego zapomnienie o wszystkiém, co się do czego innego, iak do dobra Oyczyzny sciąga; wreszcie, stwier-

dzone dzieiami piękne przykłady tylu cnót, żołnierzowi Polskiemu wrodzony niechay Wam będą i teraz przewodnią.

Niech żyie Woysko Polskie! Niech żyie Polska.

w Warszawie dnia 4. Grudnia 1830 r.

Prezyduiący Senator Woiewoda (podpisano) X. ADAM CZARTORYSKI.

Kochanowski.
Hr. Pac.
Dembowski.
Niemcewicz.
Lelewel.
Wład: Hr. Ostrowski.

Ner. 30.

Rząd Tymczasowy Krolestwa Polskiego.

Gdy oddalenie się od Stolicy Woysk Rossyiskich, i codzienne powiększ nie się sił zbroynych Narodowych iuż nam spokoyność i bezpieczeństwo zap wniaia, gdy przyszedł czas, by każdy spokoyny Obywatel do swych zatrudni i zwykłego trybu życia powrócił; Rząd Tymczasowy podziękowawszy Imienie Oyczyzny wszystkim Mieszkańcom Warszawy, za ich trudy, prace i Obywatel skie poświęcenie się w czasie cięzkiéy przygody;

Stanowi:

Artykuł 1.

Obywatele do Gwardyi Narodowéy, nie należący, wziętą na chwilową p trzebę broń z Arsenału, do tegoż Arsenału złożyć, i wszyscy do właściwy zatrudnień powrócić zechcą.

Artykuł 2.

Wszystkie Kościoły iak zwykle do służby BOŻEY będą otwarte.

Artykuł 3.

Pragnąc by dłużey nie było przerwy, w udzielaniu sprawiedliwości, wsz kie Sądy z dniem 8. b. m. otwarte zostaną.

Artykuł 4.

Składaiąc dzięki Młodzieży Akademickiéy za gorliwość, odwagę, wytrw łość i szlachetność z którą broniła osób i własności Obywatelskich; pragnąc or by młodzież ucząca się w Szkołach szwłaszcza pomnieyszych, to iest Woiewód kich i Wydziałowych, iako niebędąca ieszcze przez wiek swéy, w stanie s żenia pod bronią, nie przerywała biegu tak potrzebnych iéy nauk; Rząd stan i: że młódź ta, Szkół Woiewódzkich i innych mnieyszych, zechce do szkół ych powrócić; nauczyciele zaś godzin zwyczaynych pilnować będą.

w Warszawie dnia 4. Grudnia 1830 r.

Prezyduiący Senator Woiewoda (podpisano) X. A. CZARTORYSKI.

Rada Obywatelska Woiewództwa Sandomierskiego

Do Braci Rodaków, Obywateli swego Woiewództwa

Spełnione życzenia Polaków z dniem 29. Listopada r. b. nadszedł czas; że o tylu nieszczęściach, runęła potęga obcego Despotyzmu, a rozszarpana Pol ka w dawnéy, a nawet świetnieyszéy odradza się całości. Wypadki szczegó owe Męstwa i poświęcenia się naszych Współrodaków, którym należną część i hwałę zaledwie potomne Wieki wypłacić zdołaią, są Wam iuż zapewne Bracia ostatecznie wiadome, lecz Rada Obywatelska uznaie się w obowiązku donieść Wam, że iuż pod Formą, Rządu w ścisłym znaczeniu Polskiego, iakkolwiek mczasowego, zawsze w całéy świetności i mocy działaiącego zostaiemy.

Od nas więc iuż samych Bracia zależy, uwiecznić to Olbrzymiem ramieniem źwignięte dzieło — maiątek, poświęcenie się osobiste, krew nawet przelana, ma ui są ieszcze Offiarami, obok szczęścia, iakie dla Nas i dzieci Naszych zaia niało; do tych Offiar zachęcać Was Rodacy, niewidziemy potrzeby, bo kie yż Polak w obronie swéy Oyczyzny, szczędzić się umiał? — Ale przypomnieć Wam Bracia musiemy, rzeczywiste powody Naszego upadku, powody na któ ych wielkość i prawo przemocy zawistni Nam zbudowali Sąsiedzi, powody dla kich od pół wieku prawie, nayniewinniéy ięczeliśmy nigdy niewysłuchani ani sprawiedliwieni pod uciemiężeniami przywłaszczycieli. — To wydobyte z głębi serc Naszych przypomnienie, zachęci Was zapewne Rodacy do téy ścisłéy ie ności, do téy bratniéy zgody i wzorowego posłuszeństwa Ustawom oraz istnie cym Władzom, iakie prawéy przynależy Matce, tego po Nas niepomszczone szcze prochy Naszych Przodków wymagaią tego po Nas Potomność, Europa Świat cały dla przykładu w oswobodzeniu się oczekuie. — A Sandomierzanie, o w niczym dla dobra Kraiu uprzedzić się niedali, niech i w tym względzie rzewyższyć się niedadzą — Wszak czas zbyt srogi, lecz nader krótki, Namy lać się, a niedziałać, iest to Nayświętszéy ubliżyć powinności, Oyczyzna, Wolność, Jedność i dzielna Obrona oto iest Nasze hasło.

Działo się na Posiedzeniu Nadzwyczaynym dnia 6. Grudnia 1830 r.

Podpisano) Jurkowski Prezes, Krzesimowski, Onufry Hr: Małachowski, Niemiecz, Strzembosz, Wasilewski, Szczepanowski Hennel, Potkański, Szydłowski, Rozinski, Zochowski, Wolski, Radcy: Józef Piasecki Radca pioro trzymaiący.

Prezyduiący Jurkowski.

Ner. 38.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

Z woli Dyktatora rozkazuie kommissyom Woiewódzkim i wszelkim Władz których się dotycze.

Artykuł 1.

Postanowienie Rady Administracyiney i Wydziału wykonawczego z dnia 2. Grudnia r. b. tyczące się zaprowadzenia straży bezpieczeństwa po miastach i wsi w zupełności potwierdza i dopełnienie tych Postanowień pod odpowiedzialno Urzędników w terminie temiż Postanowieniami wskazanym, zaleca:

Artykuł 2.

Potwierdza również postanowienie Rzadu tymczasowego względem zbierania dymissjonowanych woyskowych bez żadnego wyiątku do miast stołecznych wo wództkich:

Artykuł 3.

Kommissarze wydziału woiennego przy Kommissyach woiewódzkich, któ mieli obowiazek zbierania tychże dymissjonowanych osobistéy odpowiedzialn są poddani, ieżeli zebranie ich nienastąpi iak nayrychléy.

Artykuł 4.

Kommissarze wydziału woiennego, przy Kommissyach woiewódzkich zniosą z przeznaczonemi przez Dyktatora Officerami, w celu dostarczenia Im tak zeb nych dymissyonowanych, Officerowie wspomnieni znaydować się będą w punkt dawnych zakładów pułkowych. Kommissarze woienni zaś obmyślą środki do opatrzenia w żywność dymissjonowanych.

Artykuł 5.

Dymissjonowani żołnierze których dowódzcy pociągneli iuż do czynnéy słuz natychmiast maią bydź zwróceni, pod dyspozycja w Art: 2gim wskazaną, pod powiedzialnością tych którzyby ich nieprawnie nadal zatrzymali.

Artykuł 6.

Od téy chwili wszyscy gorliwi Obywatele którzy maia zamiar formowania wstań, winni udawać się w téy mierze do Regimentarzy Woiewódzkich.

Artykuł 7.

Mianuie Regimentarzem Woiewództw: Mazowieckiego, Kaliskiego, Krakowsk go i Sandomierskiego, Senatora Kasztelana Hr. Małachowskiego. Regimentarz Woiewództw: Lubelskiego, Podlaskiego, Płockiego i Augustowskiego; Romana Sołtyka Posła Powiatu Konieckiego.

Mianuie prócz tego, Dowódzcami Gwardyi ruchomych czyli powstania; dla W iewództwa Krakowskiego, Jana Hr: Leduchowskiego:

dla Woiewództw

DODATEK